

Et like stort behov i vår tid

Taler

Anniken Hauglie

Dato

25 januar 2016

Sted

Oslo

Omstendigheter

Åpningen av Arbeidsretten og Riksmeklerens 100-årsjubileum

1 Høyesterettsjustitiarius
Jubilanter
Ærede parter
Kjære alle sammen,

5

Velkommen til markering av Arbeidsretten- og Riksmeklerens 100-års jubileum!

*

10

Norge fikk som et av de første land i verden en arbeidstvistlov i 1916.

Arbeidstvistloven formet Norge.

15 Gjennom 100 år har Arbeidsretten og Riksmekleren vært en forutsetning for arbeidsfred.

*

20 I dag er fredsplikt og streikerett helt selvfølgelige prinsipper i norsk arbeidsliv.

Slik har det ikke alltid vært.

Jubileet gir oss mulighet til å se oss tilbake.

25

Å lovregulere spilleregler for konflikthåndtering var krevende.

Men alle politiske krefter var enige om behovet for arbeidsfred.

30

En åpenbar grunn var de mange og langvarige arbeidskampene.

Bare i 1911 gikk over én million arbeidsdager tapt på grunn av streik eller
lockout.

35

Til sammen medførte arbeidskampene store verditap for samfunnet.

Ingen var tjent med dét.

40

*

Våre arbeidsrettslige ordninger har vært uvanlig slitesterke.

I store trekk er de bevart gjennom 100 år, selv om arbeidsmarkedet og
organisasjonskartet har endret seg betydelig!

45

I dag har norsk arbeidsliv et lavt antall konflikter i internasjonalt perspektiv.

Vi har ikke fjernet konflikter fra norsk arbeidsliv.

50

Det er heller ikke et mål.

Derimot har vi mekanismer for å skape løsninger - når partene ser seg tjent med
det!

55

*

Det var ingen selvfølgelig utvikling at norsk arbeidsliv skulle bli et av de
fredeligste i verden.

60

Ikke minst i de krevende nødstidene etter 1. verdenskrig, hvor mange arbeidere
møtte krav om lønnsnedslag fra arbeidsgiverne.

De harde sammenstøtene mellom streikende arbeidere og politi ved Hydros
lossekai i Skien - i 1931 - ble et viktig veiskille.

65

Vi skal aldri tilbake dit.

70 *

En viktig forutsetning for arbeidsfred var at partene i arbeidslivet anerkjente hverandres status og autoritet.

75 Det ble blant annet mulig ved at partene maktet å organisere seg sentralt og nasjonalt - fundert på lokalt partssamarbeid i bedriftene.

Ikke minst gjennom Hovedavtalen, hvor partene ble enige om kjøreregler for avtale- og forhandlingssystemet.

80

Uten Hovedavtalen, ville vi trolig sett langt flere konflikter i norsk arbeidsliv i vår tid.

**

85

Partene i Norge blir stort sett enige.

De fleste forhandlinger ender med en løsning.

90 Det er viktig.

Ikke minst fordi arbeidslivet er vår fremste kilde til vekst, velstand og velferdsgoder - også for alle de som ikke er en del av arbeidslivet!

95 *

Ikke alle forhandlinger ender med enighet.

Og ikke alle konflikter handler om kroner og øre.

100

Kanskje vel så viktig handler det om å markere respekten for inngåtte avtaler, respekten for styringsretten og respekten for organisasjonsretten:

Spilletts æreskodeks.

105

*

Å starte en konflikt er mye enklere enn å avslutte en konflikt.

110

Det vet enhver forhandler.

I praksis er det derfor en like viktig oppgave for Riksmekleren å sørge for at partene kan gå ut med æra i behold, som å bidra til den tekniske løsningen.

115

Riksmeklerens lokaler preges av alvor.

Samtidig er en av Riksmeklerens fremste verktøy å skape god atmosfære og stemning blant partene.

120

Den menneskelige faktor i en forhandlingssituasjon kan knapt overvurderes, og betyr mye for resultatet.

**

125

I Norge er det tradisjon for at partene finner sammen om å løse de store utfordringene i arbeidslivet.

Som arbeidsminister er jeg glad for at partene tar ansvar, og så tydelig har signalisert at de står sammen om utfordringene i vår tid.

130

Det lover godt for jobben som nå må gjøres - og regjeringen vil være med på laget.

135

*

Det er like stort behov for Arbeidsretten og meklingsinstituttet i vår tid, som for 100 år siden.

140

Arbeidsretten og meklingsinstituttet bidrar i dag betydelig til fordelingen av goder i vårt samfunn...

Gratulerer med jubileet!

Kilde
www.regjeringen.no

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/et-like-stort-behov-i-var-tid>

150

155

160

165

170

175

180